

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Mesteri képzés
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológiai tanácsadás és beavatkozás – magyar nyelven Tanácsadó szakpszichológus, képesítés kód: 263402 Nevelési-, iskolai- és karrier tanácsadó szakpszichológus, képesítés kód: 263407 Iskolapszichológus, képesítési kód: 263414

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Családi tanácsadás						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Sulyok Kármén						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Sulyok Kármén						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	3	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	szak DA

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					46
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					46
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					25
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					6
Vizsgák					3
Más tevékenységek					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	126				
3.8 A félév össz-óraszama	182				
3.9 Kreditszám	7				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	-Fejlődéslélektan -Szociálpszichológia -Iskolapszichológia
4.2 Kompetenciabeli	- komplex pszichológiai mérésekkel kapcsolatos általános fogalmak ismerete - általános adatfeldolgozási ismeretek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	vetítő, laptop/asztali gép, fehér tábla
5.2 A szeminárium / labor	vetítő, laptop/asztali gép, fehér tábla

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - a pszichológiai tanácsadás fogalmának ismerete és értelmezése, a területhez tartozó specifikus alapfogalmak és elméletek felhasználásával - a családi tanácsadás körébe tartozó fogalmak, elméletek és alpmódszerek szakmai kommunikációban való megfelelő használata - a tények és helyzetek értelmezésének és rangsorolásának képessége, felhasználva a szakterülethez tartozó alapismereteket, valamint az egyéni módon szerzett megfigyelési adatokat - a pszichológiai felmérésekre jellemző (egyéni, csoportos) fogalmak, módszerek és sajátos eszközök szakmai közlésben való megfelelő használata
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - a szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés - hatékony munkavégzési eljárások alkalmazása különböző hierarchikus szinteken működő, multidiszciplináris csoportokban - a szakmai kompetenciáknak a társas környezet dinamikájához való igazítása, a folyamatos fejlődés iránti szükséglet (ön)értékelése révén

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> - a családi tanácsadás területéhez tartozó fogalmak, elméletek és alapvető módszerek ismerete és megértése; ezeknek megfelelő használata a szakmai közlésben - a családi rendszerben előforduló jelenségeknek, helyzeteknek, folyamatoknak a felismerése, tanácsadási tervek, beavatkozások megtervezése, lebonyolítása és utánkötése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> - a családi tanácsadás, általánosan pedig a pszichológiai tanácsadás tárgykörébe tartozó elméletek és alapvető módszerek nyelvezetének, kommunikációs eszközeinek és viselkedérepertoárjának megfelelő elsajátítása és hatékony alkalmazása - a családban előforduló, vagy családhoz kapcsolódó jelenségek magyarázata és értelmezése, a területhez tartozó fogalmak és alapvető elméletek és elméleti rendszerek megfelelő használatával - a családi tanácsadáshoz kapcsolódó új információk kritikus értékelése, kontextusba helyezése, rendszerezése és megfelelő alkalmazása - a családi rendszerre jellemző problémahelyzetek egyéni megoldása. Saját esetek elemzése, egyéni vagy megadott szempontok szerinti értelmezése, kritikus értékelése, beavatkozási stratégiák és alternatív megközelítési módok kidolgozása, a családi rendszer működésének optimalizálása

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a pszichológiai tanácsadás kérdéskörébe	bemutatás, problematizálás, szintézis	
2. A rendszerszemlélet	bemutatás, problematizálás, szintézis	
3. Az egészséges és patológiás családi rendszer	bemutatás, problematizálás,	

	szintézis	
4. Családterápiás irányzatok	bemutató, problematizálás, szintézis	
5. Párkapcsolati és családi életciklusok, krízisek	bemutató, problematizálás, szintézis	
6. Kötődési és tárgykapcsolati modellek	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
7. A családi kommunikáció elméleti megközelítései	bemutató, problematizálás, szintézis	
8. Szimbolikus kommunikáció, családi rítusok	bemutató, problematizálás, szintézis	
9. Kommunikációs zavarok- titok a családi rendszerben	bemutató, szintézis	
10. Gyermek mentálisan sérülékeny családokban	bemutató, problematizálás, szintézis	
11. Kommunikáció a tanácsadásban: az első interjú	bemutató, problematizálás, szintézis	
12. Kommunikáció a tanácsadásban: a kérdés módja	bemutató, problematizálás, szintézis	
13. Feladatok és problémamegoldás a tanácsadási folyamatban 1	bemutató, problematizálás, szintézis	
14. Feladatok és problémamegoldás a tanácsadási folyamatban 2	Szemléltető példa, problematizálás, szintézis	

Könyvészet

- Becvar, R. J., Becvar, D. S., & Reif, L. V. (2023). Systems theory and family therapy: A primer. Rowman & Littlefield.
- Biró S., Komlósi P. (Szerk.)(2001).Családterápiás olvasókönyv.Budapest: ANIMULA Kiadó.
- Komlósi P. (2008). Családterápiák. In: Szőnyi G., Füredi J. (Szerk). A pszichoterápia tankönyve. (354-375 o). Budapest: Medicina Kiadó.
- Kónya Z., Kónya Á. (2009). Terapie familiala sistemica. Cluj-Napoca: Editura Abel.
- Kozékiné Hammer Zs. (2017). Pszichoterápia-Egyéni tanácsadás-Családterápia-Családi tanácsadás. Hasonlóságok és különbségek. Alkalmazott Pszichológia, 17(4), 67-86.
- Kulcsár É. (szerk) (2009). Tanácsadás és terápia. ELTE Eötvös Kiadó.
- McLeod, J. (2003). An Introduction to Counselling. Third Edition. Open University Press. 1-73.
- Székely I. (2003). Tárgykapcsolat-elmélet családterápiában. Budapest: ANIMULA Kiadó.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A tanácsadó kompetenciái	bemutató, beszélgetés, csoportos tevékenységek,	

	ismeretek szintézise	
2. Családi rendszerek felismerése és értelmezése	bemutatás, beszélgetés, csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
3. Patológias családi rendszerek	fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	
4. Esetmegbeszélés a különböző irányzatok fényében	bemutatás, beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	
5. Családi életciklusok beazonosítása és felismerése	Beszélgetés, bemutatás, fogalmak tisztázása, egyéni tevékenységek, ismeretek szintézise	
6. Normatív krízisek a családban: a válás.	egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	
7. Paranormatív krízisek: a gyászélmény	beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
8. Paranormatív krízisek: pszichoszomatikus zavarok a családban	bemutatás, fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
9. A titkok hatása a családi működésre- esetmegbeszélés.	bemutatás, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
10. Alkoholfüggőség a családban		
11. Tanácsadói készségek gyakorlása: az első interjú	beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés	
12. Tanácsadói készségek gyakorlása: a kérdés módja		
13. Feladatok a tanácsadási folyamatban	bemutatás, fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek	
14. A félév anyagának szintézise	bemutatás, ismeretek szintézise	

Könyvészet

- Biró S., Komlósi P. (Szerk.)(2001). *Családterápiás olvasókönyv*. Budapest: ANIMULA Kiadó.
- Feuer M. (Szerk.) (2008). *A családsegítés elmélete és gyakorlata*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Kelchner, V. P., Campbell, L. O., Howard, C. C., Bensinger, J., & Lambie, G. W. (2020). The influence of school-based family counseling on elementary students and their families. *The Family Journal*, 28(3), 273-282.
- Komlósi P. (2008). Családterápiák. In: Szőnyi G., Füredi J. (Szerk). *A pszichoterápia tankönyve*. (354-375 o). Budapest: Medicina Kiadó.
- Lassú Zs., Glaubner A., Hajdú K., Kolosai N., Czigány, E. (2011). *Gyermekek mentálisan sérülékeny családokban. Kézikönyv pedagógusoknak*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A javasolt kurzus és szeminárium témái a pszichológia alap- és alkalmazott kutatásának aktuális témái, és megközelítésük e tudományágban a szakirodalom legújabb eredményeire épül. A tantárgyak a pszichológia munkaerőpiacon igényelt alkalmazásai és a szakmai közösségek normái szempontjából releváns főbb fogalmakra is kiterjednek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Záró felmérés	Írásbeli vizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Év közbeni felmérés	Esettanulmány értékelése	20%
	Év közbeni feladat teljesítése	Gyakorlati feladat értékelése	30%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

A tantárgy teljesítéséhez az alábbi minimumkövetelményeknek kell érvényesülniük:

- Jelenlét a szemináriumok 85%-án
- Jelenlét az előadások 50%-án
- **Átmenő jegy** megszerzése (min. 5-ös) a végső jegy 50%-át képező **írásbeli vizsgán**
- **Átmenő végső jegy** megszerzése (min. 4,5-ös) (esettanulmány, gyakorlati feladat, írásbeli vizsga jegye)

A végső jegy összetételének kiszámítása: 50% írásbeli vizsga + 20% esettanulmány + 30% gyakorlati feladat.

- A más intézményből hozott jegyek elismerése a BBTE Szabályzatának, a BBTE Chartának, valamint a Pszichológia- és Neveléstudományok Karon érvényes elismertetési szabályzatnak értelmében történik. Az elismertetés igényléséhez írásos kérvényt kell leadni a kari titkárságra, az első szemináriumi feladat határidejét megelőző időszakban. A kérvény mellé csatolni kell Az iskolai agresszivitást megelőző programok tárgy tantárgyi kompetenciáinak megszerzésére vonatkozó iratot, valamint az átfedési arányra utaló dokumentumot.

Kitöltés dátuma

2024.04.25.

Előadás felelőse

dr. Sulyok Kármén

Szeminárium felelőse

dr. Sulyok Kármén

Intézetigazgató

dr. Kotta Ibolya, docens